

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Leeuwarden, 17 januari 2025

Kenmerk:

Onderwerp: Consultatie concept-Besluit uitgebreide producentenverantwoordelijkheid luiers en incontinentieproducten

Geachte mevrouw, heer,

Begin januari 2025 is door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (hierna: het ministerie) het concept-Besluit uitgebreide producentenverantwoordelijkheid luiers en incontinentieproducten (hierna: het concept-Besluit) gepubliceerd voor consultatie. Middels deze brief maken wij als Omrin¹ gebruik van de mogelijkheid om onze zienswijze in te dienen op het voorliggende concept-Besluit.

Onze zienswijze op het voorliggende concept-Besluit betreft de volgende punten:

1. Nascheiding als inzamelingsmethode wordt niet expliciet in het document als mogelijkheid genoemd.
2. De meetmethode voor het recyclen van grondstoffen uit gebruikte² luiers en incontinentiemateriaal wijkt af van andere besluiten waar producentenverantwoordelijkheid van toepassing is.
3. Vergisting van gebruikte luiers en incontinentieproducten zou als gewenste verwerkingsoptie mogelijk moeten zijn.

In het navolgende gaan wij nader in op deze drie punten.

Ad 1. Nascheiding als inzamelingsmethode

In het voorliggende concept-Besluit wordt nascheiding van gebruikte luiers en incontinentieproducten op twee plaatsen genoemd:

- a. Pagina 6 onder § 2.3 *'Probleemaanpak'*: *'Het is tevens mogelijk om luierafval dat bij het restafval belandt, via nascheiding alsnog te recyclen'*.
- b. Pagina 20 onder § 7.1 *'Financiële gevolgen voor producenten'*: *'Het materiaal dat dan nog in het restafval achterblijft en niet wordt nagescheiden blijft dan de verantwoordelijkheid van gemeenten'*.

Uit het onder a. opgenomen citaat kan worden afgeleid dat nascheiding een optie is voor het geschikt maken van luiers en incontinentieproducten voor recyclen. Het citaat onder b. impliceert dat nagescheiden luiers en incontinentieproducten onder de verantwoordelijkheid van producenten en

¹ Omrin is de afvalinzamelaar en -verwerker van een groot aantal gemeenten in de provincies Friesland, Groningen, Gelderland en Zuid-Holland. Anno 2025 verwerkt Omrin het huishoudelijk restafval van circa 1,6 miljoen Nederlanders.

² Het zou goed zijn om expliciet aan te geven dat het hier over gebruikte en afgedankte luiers en incontinentiemateriaal gaat.

importeurs vallen. Wij zien dan ook graag dat in het in het definitieve besluit nascheiding als inzamelingsoptie expliciet wordt toegevoegd. Onder andere in § 3.3.1 ‘Een passend innamesysteem voor producenten’ zou nascheiding als optie meegenomen kunnen worden.

Nascheiding van gebruikte luiers en incontinentieproducten als inzamelingsmethode kent een aantal voordelen. In dit verband kunnen onder andere genoemd worden:

- a. Het gemak voor inwoner. Voor onder andere ouderen is het zich makkelijk en discreet kunnen ontdoen van gebruikt incontinentiemateriaal een belangrijk punt.
- b. Minder risico op stankhinder bij de inzameling met het huishoudelijk restafval dan bij verzamelcontainers voor gebruikte luiers en incontinentieproducten .
- c. Arbo-technische redenen bij inzameling. Verzamelcontainers met luiers en incontinentieproducten zijn doorgaans erg zwaar. Er zijn inzamelingsbedrijven die om deze redenen gestopt zijn met de separate inzameling van gebruikte luiers en incontinentieproducten).
- d. Kostentechnische redenen.
- e. Milieutechnische redenen. Inzamel tezamen met het huishoudelijk restafval leidt niet tot een extra route.

Ad 2. Afwijkende meetmethode

In § 2.3 ‘Meetmethode’ wordt aangegeven dat het meetmoment direct na de eerste stap van recycling wordt gelegd en niet na de stap dat het recycleat wordt toegepast in nieuwe producten. Met deze formulering wijkt het concept-Besluit af van de Europees vastgestelde definitie³ waarin de meetmethode voor het berekenen van recycling is vastgelegd. Volgens de (nieuwe) meetmethode moet worden aangetoond dat recycling heeft plaatsgevonden en dat moet worden gecorrigeerd voor de uitval die bij recyclers plaatsvindt. Deze systematiek sluit aan bij de gewenste doelstelling van het ministerie om te komen tot 60% recycling.

Deze afwijking van de Europese regels kan niet los worden gezien van de uitdagingen met betrekking tot de toepassing van recycleat afkomstig uit van gebruikte luiers en incontinentieproducten, in casu kunststoffen, cellulose en SAP’s. De techniek van recycling van deze materialen is, zoals geconstateerd in de toelichting van de concept-Besluit, nog volop in ontwikkeling. Tevens wordt geconstateerd dat het recyclingproces uitdagend is, onder meer door risico van pathogenen en medicijnresten. Daarbij is toepassing van recycleat in voedselcontactmaterialen of in nieuwe luiers en incontinentiematerialen niet mogelijk.

Dat de recycling van gebruikte luiers en incontinentieproducten uitdagend is blijkt ook uit verschillende grootschalige initiatieven die inmiddels gestopt zijn. Volgens de toelichting bij het concept-Besluit speelt het ontbreken van regelgeving en/of financiële incentives hierbij een belangrijkste rol. Ons inziens is er echter ook nog sprake van een belangrijke technische uitdaging, tegen een achtergrond van steeds hoger worden eisen ten aanzien van de toepassing van recyclaten.

Ad 3. Vergisting als verwerkingsoptie

In artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer wordt recycling gedefinieerd als nuttige toepassing waardoor afvalstoffen opnieuw worden bewerkt tot producten, materialen of stoffen, voor het oorspronkelijke doel of voor een ander doel, met inbegrip van het opnieuw bewerken van organische afvalstoffen. Hierbij wordt energieteterugwinning en het opnieuw bewerken tot materialen die bestemd zijn om te worden gebruikt als brandstof of als opvulmateriaal uitgesloten.

Vanuit de invalshoek van verduurzaming van de Nederlandse energiehuishouding wordt de productie van groengas sterk gestimuleerd (de ambitie van de Nederlandse regering is de productie van 2

³ Besluit beheer verpakkingen 2014 (IENW/BSK-2021/126789) ter implementatie van Richtlijn (EU) 2018/852 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn 94/62/EG betreffende verpakkingen en verpakkingsafval.

miljard m³ groengas in 2030). Hierbij wordt de productie van energie uit (biogene) afvalstoffen extra gewaardeerd (EU Renewable Energy Directive, Annex IXa). Het groengas kan worden geproduceerd door middel van vergisting van organische reststromen, waaronder de (papier)pulp (cellulose) van gebruikte luiers en incontinentieproducten.

Het vergisten van de (papier)pulp (cellulose) van gebruikte luiers en incontinentieproducten is technisch relatief eenvoudig. De gezondheidsrisico's die kleven aan de recycling van gebruikte luiers en incontinentieproducten zijn beheersbaar door het vergistingsproces. Binnen dit proces worden pathogenen door de vergistingstemperaturen van meer dan 55°C vernietigd. Een bijkomend voordeel tot slot is dat de door consumenten toegevoegde inhoud (65 gewichtsprocent van de gebruikte luiers en incontinentieproducten) die buiten de reikwijdte van het concept-Beluit valt, op een verantwoorde wijze en tegen relatief lage kosten verwerkt wordt.

Bij vergisting van gebruikte luiers en incontinentieproducten is sprake van een aantoonbaar reducerend effect op de CO₂-emissie van de verwerking. De berekening van deze reductie is inmiddels standaard gecertificeerd, bijvoorbeeld onder ISCC of Better Biomass. Van nieuwe recyclingtechnieken is nog onbekend wat de CO₂-besparing van specifiek de verwerking van de papierpulp zal zijn.

Wij bepleiten gelet op voorgaande, in combinatie met de onder ad 2. aangegeven problemen c.q. uitdagingen als het gaat om de toepassing van recyclaat uit cellulose, kunststoffen en SAP's, om vergisting, gevolgd door productie van groengas te erkennen als een gewenste verwerkingsroute van de (papier)pulp (cellulose) en uit te zonderen van de eerder genoemde definitie van recycling.

Omrin
Januari 2025